

PLACIAJAME PASAULYJE

DEMOKRATĖJA PORTUGALIJA

LISABONA. Prezidento Marcelo Caetano Vyriausybė neseniai paskelbė, kad 1969 m. gale vyksiančiuose rinkimuose į parlamentą galės visai laisvai dalyvauti ir opozicinės partijos. Be to, suteikta balsavimo teisė ir visoms Portugalijos moterims.

Praeitą savaitę Caetano Vyriausybė leido grįžti Portugalijon Porto vyskupui Antonio Ferreira Gomes, Jis buvo ištremtas už kritikavimą diktatūrinės Salazaro Vyriausybės.

PASIBAIGĖ CIES SUEIGA

PORT OF SPAIN, TRINIDAD. Jau praėjusią savaitę pasibaigė Ekonominės ir Socialinės Tarybos (CIES) atstovų sueiga. Jos pradžioje buvo gana įtempti santykiai tarp JAV-bių delegacijos ir Lotynų Amerikos kraštų atstovų. Tačiau įvairūs kalbėtojai atmetė priekaištus, kad Lotynų Amerikos valstybės norinčios atsiskirti nuo Amerikos Valstybių Organizacijos (OEA), o pripažino, jog santykiai, tarp JAV-bių ir šių kraštų dabar išgyvena krizę.

Ita pačią prašalinti padėjo prezidento Niksono paskelbimas, kad už suteikiamas paskolas nebus reikalaujama pirktis produktus iš JAV-bių. Iš savo pusės Lotynų Amerikos kraštų atstovai nutarė laukti iki spalio mėnesio JAV politikos krypties pakeitimo. Tai bus didelis politinis apsisprendimas. Ypač laukiama kad JAV sumažintų muitus ir mokėtų geresnes kainas už P. Amerikos prekes.

ALALC KONFERENCIJA

MONTEVIDEO. Urugvajaus sostinėje šią savaitę prasidėjo Laisvosios Prekybos Sąjungos atstovų-diplomatų konferencija. Šios konferencijos pareikalavo revizijai padaryti jos vykdomasis Komitetas. Komitetą sudaro Brazilija, Bolivija, Argentina, Kolumbija, Ekvadorius, Čilė, Meksika, Perū, Paraguay, Uruguay ir Venesuelos atstovai.

Konferencija užtruks apie mėnesį laiko. Ji turi ištyrinėti prekybos pasisekimą pagal «Bendrąjį Sąrašą», apimančią apie 500 prekių, muitų mažinimo klausimą ir nepasisekimą prekybos pagal «Bendrąjį žemės ūkio produktų sąrašą» tarp įvairių Lot. Amerikos valstybių.

Argentina

ROCKEFELLER S ARGENTINOJE

Gausaus palydovų būrio lydimas, Rockefelleris atvyko praeitą sekmadienį Argentinoje. Jis kalbėjosi su įvairiais ministrais, pramonės, prekybos ir spaudos atstovais. Su Argentinos prezidentu generolu Ongania jis kalbėjosi vienas pats valandą ir 55 minutes.

NERAMUMAI IR DEMONSTRACIJOS

BUENOS AIRES. Gubernatoriaus Rockefellerio vizito metu Buenos Aires mieste CGT suorganizavo didesnes laido tuves demonstracijose policijos nušautam agitatoriui komunistui Emilio Jaregui. Iš laido tuvių grįžtančios minios pradėjo demonstruoti prieš Rockefellerį ir Ongania valdžią. Kalbėtojai viešai skatino jėga nuverstį jo valdžią. Buvo įvairių demonstracijų ir teroro aktų prieš amerikiečių kompanijų pastatus ir valdžios įstaigas įvairiuose didesniuose Argentinos miestuose, kaip Cordoba, Rosario, Tucuman, Paraná...

Didžiausias jų — tai padegimas iš lėktuvo bomba milijonų žibalo «Yacimiento Petroliferos Fiscales» sandėlių Bahia Blanca mieste. Sudėgė apie 600.000 litrų žibalo. Gaisrininkams su kariuomenės pagalba vos pavyko apsaugoti kitus žibalo sandėlius nuo gaisro.

NUŽUDYTAS VANDOR

BUENOS AIRES. Tą pačią Rockefellerio lankymosi dieną Argentinos sostinėje užsimaškavę asmenys nužudė Augustą Tim. Vandor, žymų peronistų darbininkų vadą. Jie, įsiveržę su ginklais į Geberalinę Darbininkų Konfederacijos būstinę ir jo kabinetą, į jį ir jo bendradarbius paleido automatinį šautuvų salvę.

Spėjama, kad Vandor nužudė tos pačios peronistinės Darbininkų Konfederacijos radikalinės grupės šalininkai, kuriems vadovauja peronistas Raimundo Ongaro. Mat, Vandor, vadovavęs taikesnei šios sindikatų konfederacijos daliai, kuriai priklauso apie 750.000 darbininkų, buvo anų neapkenčiamas už bendradar-

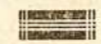
biavimą su karine Ongania valdžia.

Dėl visų šitų neramumų Argentinoje įvestas apsiausties stovis. Visur patruliuoja kariuomenė, griežtai viską kontroliuoja ir suiminėja maištaujančius.

APSIAUSTIES STOVIS URUGVAJUJE

MONTEVIDEO. Vėl įvestas apsiausties stovis (Medidas de pronta seguridad) Urugvajuje. Taip norima kiek aptvarkyti studentų, darbininkų ir teroristų vis keliamus neramumus. Jau uždarytas žy-mus UTE (elektros ir telefono darbininkų) sindikatas, dienraštis «Extra» ir suimta daug sindikatų žymesnių veikėjų. Jie patalpinti Flores saloje.

ŽEMĖS REFORMĄ PERŪ valstybėje paskelbė karinė vyriausybė. Jau išleisti dekretai apie jos vykdymą Arequipa ir Puno provincijose. Ten pagaminama 90% viso Perū cukraus. Apie 10% žemės ten priklausė užsieniečių bendrovėms. Nusavinta žemė nebus išdalinta pavieniams asmenims, bet bus sukurti kooperatyviniai ūkiai. Šiaip apie jos vykdymą, atsilygiaimo būdą savininkams mažai nežinoma. Reforma rado platų atgarsį pasaulinėje spaudoje.

FREI SUV LSTYBINA «ANACONDA»

SANTIAGO DO CHILE. Čilės prezidentas praeitą savaitę pasirašė susitarimą su amerikiečių bendrove «Anaconda Mining Company» ir Čilės Vyriausybe. Juo vario kasyklų bendrovės įtaisymai pereina valstybės nuosavybėn, kuri per 7 metus išmoka bendrovei susitartą atlyginimą.

Tai padarė gero įspūdžio visai Amerikai, kaip legalus ir taikus kelias perimti užsieniečių kapitalu įkurtas pramonės įstaigas ar kasyklas. Tik Čilės Komunistų partija tuo nepatenkinta ir varo didelę propagandą, kad iš užsienio firmų turtais būtų atimamas be jokių atlyginimų už nuostolius. Ta proga Frei pareiškė: «Komunistų partija nori ne tiek vario suvalstybinimo, kiek konflikto su JAV-bėmis. Ji yra neviltyje, kadangi iš jos atimta nacionalizacijos vėliava, kuria tikėjosi nuteikti žmones Čilės vidaus pakeitimams ir ypač jos tarptautinei padėčiai susuprinti.

Lietuvių Šeimos ir Švietimo Metai

Šio M.L. nr. GARBĖS LEIDĖJAS yra p. ANTANAS GAULIA

GYVENAŠ RIO DE JANEIRO

Iš gero šaltinio nuolat veržiasi gryna gaivi vandens srovė. Tikrai geros širdies žmonės irgi nuolat daro gerus darbus. Kur tik svarbesnis reikalas, ten jų dosni ranka pasirodo. Malonu, kad p. Antanas Gaulia yra tų gera daraučiųjų eilėse. Dėkoja ir linki geriausios kloties

M. L. Administracija

Prekybininkas apie Brazilijos praeitį ir ateitį

Neseniai pasirodė spaudoje Rui Gomes de Almeida kalba, pasakyta perimant Rio de Janeiro Prekybos Sąjungos pirmininko pareigas drauge ir visos Brazilijos Prekybos Sąjungos Konfederacijos pirmininko. Tas pareigas p. Rui Gomes eina nebe pirmą kartą. Perduodame kai kurias šios įdomios, gilių įžvalgų kalbos mintis.

Brazilija išstius šimtmečius buvo valdoma stambiųjų žemvaldžių ir jų sukurtų institucijų įstaigų. Jie buvo ir valdančioji diriguojanti klasė, gana gerai atlikusi savo pareigas iki pat 1932 metų. Tada Brazilija nesudarė nei vienos ūkiškos bendruomenės, nei tautos. Kiekviena krašto sritis stengėsi savarankiškai apsirūpinti ar parduoti savo gaminamus produktus bei srieties žaliavas.

VADOVYBĖS STOKA.

Nuo 1932 metų vis labiau ir daugiau kuriasi įvairios pramonės įmonės, stiprėja ir organizuojasi darbininkų klasė, auga pramoninkų, prekybininkų, laisvųjų profesijų arba buržuazinė miestų visuomenė. Ūkinė galia iš stambiųjų žemvaldžių pereina į kitas grupes. Tačiau tradicinės politinės partijos savo sudėtim ir dvasia lieka beveik tos pačios. Politinės struktūros nebeatitinka tikrosios ūkinės ir socialinės padėties. Nėra naujos atitinkamos politinės vadovybės. Stokojama vadų. Tuštuma.

Todėl politinės nesėkmės, perversmai. Senoji valdančioji klasė stengiasi kiek tik pajėgia išnaudoti padėtį, praiboti. Kariuomenė turi ne kartą laikinai įsikisti padėčiai išgelbėti. Taip vyksta iki 1964 metų, kada kariškiai perėmė valdžią nori pravesi visapusišką revoliuciją (administracinę, parlamento, universitetų ir žemės reformos, platinę planingą industrializaciją).

GAIRĖS ATEIČIAI.

Tačiau kariškiai vieni nepajėgs nei nustatyti naujas formas, kryptis nei garantuoti Brazilijos vidaus ir išorės

saugumo. Tam būtinais reikia pakelti visų Brazilijos visuomenės klasių gerbūvį, išplėsti švietimą, pramonę, pagerinti žmonių sveikatą bei žemės ūkio gyvenimo sąlygas. Be abejo, senoji valdančioji klasė lengvai neatsisakys valdžios ir privilegijų. Naujosios ūkinės ir socialinės klasės nerims. Bus sunkumų, kovų.

Užtat taip svarbu, kad tos naujosios ūkinės pajėgos, socialinės klasės būtų savitarpui vieningos, turėtų vieną vadovybę. Tada iškiltų ir politinėje srityje pajėgūs vadai ir būtų kuriamos tikrajai ūkinėi ir socialinei Brazilijos padėčiai atitinkamos naujos politinės formos, institucijos. Kitaip politinė-administracinė valdžia — ar ji būtų karinė ar civilinė — užims vis labiau ir labiau vadovaujamas vietas ūkiniame, socialiniame ir kultūriname gyvenime su dideliais nuostoliais žmogaus laisvei, privačiai iniciatyvai ir demokratiniam gyvenimo būdai.

PASKOLA ŠVIETIMUI

Birželio 30 d. Brazilijos Švietimo Ministerija pasirašė sutartį, kuria gauna 2 milijonus dolerių iš Amerikos Valstybių Organizacijos (OEA) švietimo, mokslo ir technologijos reikalams. Šie pinigai bus naudojami pagal Švietimo Ministerijos planus sudaryti sutartims su naujais profesoriais, studentų stipendijoms, žemdirbystės tobulinimo ir asistencijos kursams bei žibalo tyrinėjimams.

PASIRUOŠIMO DARBAI ŽEMĖS REFORMAI eina gana geru ritmu. Jau daugelyje vietų įsteigtos Brazilijos Žemės reformos (BRA) įstaigos. Pasiebtos socialinio pirmavimo sritys, kuriose bus pirmiausia vykdoma žemės reforma. Vien S Paulo valstijoje jos apima 20 municipalijų ir dvi vietas iš São Paulo miesto apylinkių.

URUGVAJUS

ATŽYMĖJIMUI LIETUVOS NEPRİKLAUSOMYBĖS 50 METŲ SUKAKMIES lietuviai pasieke, kad viena Montevideo aikštė būtų pavadinta Plaza Republica de Lituania ir joje marmurinis paminklas su atitinkamu įrašu. Aikštės pagražinimui ir paminklo pastatymui lietuviai sudėjo 100 000 Urugvajaus pežų. Šiškilmingame aikštės ir paminklo atidaryme birželio 19 d. dalyvavo Montevideo miesto valdžios atstovai ir gausus būrys lietuvių ir urugvajiečių.

ŠOKĖJAI TARPTAUTINIAME FESTIVALYJE.

Urugvajaus mažųjų ansamblis «Ažuolynas» dalyvavo «Festival Folclórico Internacional». Sokėjai ten labai gražiai šoko. Vienas jų šokis buvo transliuojamas per 12 televizijos kanalų. Vietinė spauda puikiai aprašė jų pasirodymą. Jie vieninteliai atstovavo Europos tautas. «Ažuolynui» gražiai vadovauja jaunas vadovas Jonas Švoba, kuris praėita s metais dalyvavo III JAV ir Kanados šokių šventėje su Urugvajaus šokėjų grupe «Gintaras».

RUOŠIAMASI «STUDIJŲ DIENOMS».

Jos įvyks 1970 metais vasario 5-9 dienomis skautų stovyklavietėje visai netoli Montevideo. Kviečia kitų kraštų lietuvių jaunimą jose dalyvauti. Tuo laiku bus V Pietų Amerikos Lietuvių kongresas.

ANGLIJA

GLASGOVE, Škotijos sostinėje, lietuviai Vasario 16 d. paminėjo gražią programą. Prieš Velykų šventes Lietuvių Katalikių Moterų draugija turėjo Musėnuose rekolekcijas. Ten pat buvo paminėta ir Vasario 16. Minėjime kalbėjo ilgametis Škotijos lietuvių veikėjas kun. J. Gutauskas. Buvo vaišės su arbatėle ir choro dainomis. Šv. Kazimiero draugija visuotiniame suvažiavime išsirinko naują valdybą.

BRADFORDO lietuviai, kad ir šalėjų spaudžiami, judėjo. Turėjo «Atžalyno» gražią egzibiciją, pagerbė pensininkus, ir Vytis surengė Vasario 16 minėjimą su rašytojo R. Spalio paskaita, poetės E. Navickienės

poezija, jaunimo deklamacijomis, muzika, mažųjų atžalyniečių tautiniais šokiais, sukuriečių dainomis.

CONVENTRYJE Moterų «Gražinos» Draugija išsirinko naują valdybą ir Liet. Kat. Parapiją naują tarybą-komitetą. Vasario 16 minėjimui buvo pasikvėta paskaitininką A. Pranskūną, Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos sekretorių iš Londono.

MANCHESTERYJE Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos skyrius išsirinko naują valdybą ir suorganizavo Vasario 16 minėjimą su Vandos Galbuogytės solo dainom ir jaunimo «Aušros» tautiniais šokiais

Mančesterio Lietuvių Kultūrinis Ratelis leidžia laikraštuką «Šiaurės Anglijos Lietuvių Biuletenis».

Skautų «Maironis» ir skautėlių «Živilė» minėjo šv. Kazimiero šventę, kurios meninėje programoje Mančesterio mažieji ir didesnės skautės susuko 3 tautinius šokius ir sudainavo 7 dainas. Buvo gražu žiūrėti iš Londono atvykusios «Grandies» tautinių šokių.

NOTTINGHAMO lietuviai turėjo bendras lietuviškas Kūčias, bendrą Vasario 16 minėjimą ir Užgavėnes. Lietuvių kaip koks centras yra JAV-ŪMO ŽIDINYS prie Aušros Varų Gailėstingumo Motinos koplyčios. Tose patalpose renkasi skautai ir ruošia savo

sueigas bei minėjimus; taip pat ten yra prisiglaudusi ir Seštadieninė Mokyklėlė, kurią visi remia. Ten gražiai darbuojasi Tėvai Marijonai. Solistė Vida Gasperienė tarp tautinės muzikos festivalyje laimėjo trečią vietą.

LONDONAS yra pats didžiausias lietuvių centras. Ten veikia Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos centro valdyba, jos skyriai, Liet. Naujų Akc. Bendrovė su «Nidos» spaustuve ir knygų leidykla, laikraščiu «Europos Lietuvis», Tėvų Marijonų leidžiamu mėnesiniu tikiybinės ir tautinės minties žurnalu «Šaltinis», keliom skautų ir skautėlių draugovėm, sportininkų grupei, tautinių šokių rateliu «Grandis», kuris šauniai pasirodė Vasario 16 minėjime, draug su J. Černiaučiu vedamu choru, Lietuvių Meno Klubu, kuris ruošė sėkmingai praėjusią gintaro parodą, su lietuvių Šv. Kazimiero judria parapija ir Lietuvos oficialiu atstovu V. Balickiu.

Tačiau daug Anglijos lietuvių išvyksta į Jungtines Amerikos Valstybes, kur turi įsikūrę net du Anglijos lietuvių klubus.

J.A.V.-

ČIKAGA. Kun. B. Sugintas nuo 1949 metų spalį 1 dienos iki šių metų birželio mėnesio surinko Vasario 16 Gimnazijai 139.820 dolerių, Saleziečių Gimnazijai — 40.173,

Punsko Gimnazijai — 2.570, Vargo Mokykloms Vokietijoje — 1.560 ir prel. Vinco Mincevičiaus veiklai paremti 1292 dolerių, viso 185.415 dolerių.

Toms pačioms gimnazijoms paremti per Balfą jis pasiuntė birželio mėn. 920 dolerių.

POPIEŽIAUS KELIONĖ AFRIKON.

Ateinantį, liepos mėn. popiežius Paulius VI vyks į Afriką. Afrikos žemynas dabar turi apie 300 milijonų gyventojų, pasidalinusių į 6.000 religinių sektų. Katalikų yra 35 milijonai.

Popiežius vyks UGANDON, Centralinės Afrikos širdin. Prieš 80 metų Ugandoje 1885-87 m. buvo ugnyje gyvi sudeginti 22 katalikai kankiniai. Bet kankinių kraujas buvo krikščionių sėkla. Dabar didesnė dalis (60%) Ugandos gyventojų yra katalikai. Ten ir atsivertimų į krikščionybę daugiausia.

KELIONĖS UGANDON SIEKIAI

Šios kelionės proga popiežius galės arčiau pažinti Ugandos ir kitų Afrikos kraštų žmones bei jų interesus. Jis pašventins naujai atstatomą bažnyčią toje vietoje, kur buvo nukankinti anie 22 Ugandos kankiniai, paskelbti šventaisiais 1964 metais. Jis taip pat aplankys Ossorio, kur yra padėti kankinių kaulai. Laikys iškilmingas šv. Mišias Nemirembe katedroje. Be to, dalyvaus konferencijoje 50 vyskupų, atvykstančių iš visų Afrikos sričių.

Kontra - Zvalgyba Lietuvoje

JONO BUDRIO ATSIMINIMAI

(tęsinys)

PAKLIUVO

Paprastai, mano dėna niekuomet nebuvo reguliari. Negalėdavau iš anksto pasakyti, kada ir kur valgsiu, kada namo grįšiu. Tekdavo kartais nespėjus nusirengti, vėl griebtis drabužių ir šokti į stovintį gatvėje automobilį. Šį lemiamą popietį žaidžiau Metropolyje biliardą su Martynu Yču. Čia pat sieninis telefonas, į kurį laiks nuo laiko pažiūrėjau ir galvojau, kodėl jis neskamba. Dar anksčiau, gal už valandos, pats sau mintyse ir atsakydavau. Pasisibaigus vienai partijai, šaukiu A. N-ą ir klausiu, kur «Atsargus». — Namie, — gaudu atsakymą, bet pas mus viskas paruošta, kiekvienas savo vietoje.

Žaidėme toliau, bet man laikas nepaprastai prailgo. Pa galiau — skambutis!

— Jau parke, — išgirdau; — yra ir tas kitas.

— Susitikime ties Iguolos bažnyčia, — pasakiau į rageilį ir pamosavau ranka savo

partneriui, atsisveikindamas.

Ties Iguolos bažnyčia susitikome su sekcijos vedėju A. N-nu, kuris buvo pasiėmęs su savim dar vieną valdininką. Tryse nuvykome Vytauto parko link, bet prie Vytauto prospekto kampo, tai prie pačios Sovietų pasiuntinybės buvome sustabdyti agento, kuris pranešė, kad šį kartą Kleščinskis su «nepažįstamuoju» tik pasisveikio ir nusivedė savo butan. Supratau, kad šį kartą generolas turėjo per daug žinių ir visų nespėjo surašyti arba norėjo kai ką apsvarstyti bendrai, tai ir pasikvietė į namus.

Nuvykome tenai ir, neprivažiavę namo, palikome automobilį. Namas stovėjo toli nuo gatvės, laukuose. Vieta buvo neapšviesta, bet šiek tiek šviesos buvo nuo gatvės. Iš antro aukšto buvo tik vienintelis išėjimas pristatytas iš lauko mediniais laiptais. Nuo netikėtumų apsaugoti, pav., kad neiššoktų per langą, A. N-a patikrino, kad būtų išstatyti agentai. Bet tie au patys susitvarkė ir prane-

šė, jog «nepažįstamasis» dar nespėjo išeiti. Aš su A. N-na ir dar vienu agentu ruošėmės iesti butan, kai sugirgždėjo durys. Ir ant laiptų viršų pasirodė generolas. Jis buvo vienas, be kepurės, ir dairėsi aplink, ar kelias laisvas ir ar galima išleisti svečią. «Atsargumas gėdos nedaro». Ir generolas nepasitenkino paviršutiniškai apsidairydamas. Jis atsisdėjo ir, pridėjęs dešinę ranką prie kaktos, žvalgėsi labai atidžiai.

Tą momentą aš ir palaukiau tinkamiausiu. Keliais šuo laisvatsistoju prieš generolą, kuriaiu tas netikėtumas net kojas pakirto — negalėjo atsikelti. Vos vos išsitiesė ir greičiau išstendėjo, nei prakalbėjo: — Labas...

— Kvietėte arbatos — ir atėjau...

— Na, taip, bet svečių galiu turėti, kaip ir prikaišiojo, bet nediršiai ir pusbalsiu.

Žinojau generolo charakterį, todėl irėjau pats: jis būtų puolęs valdininkus, užtrenkęs duris ir jų neįsileidęs. Tuo tarpu viduje viską sunaikintų.

— Veskite vidun, generole. Mandagumams ne laikas. Kaip tik noriu matyti jūsų svečius. Negaišdamasėjau su gene-

rolu ir agentu iš paskos. Mes su generolu sėdome valgoma jame už stalo. Svečio nebuvo matyti, bet N-a jau šeimininkavo po butą ir iš sandėliuko, esančio prie priemenės, jau vedėsi ne tik «svečią», kuris ten buvo pasislėpęs, bet nešėsi ir kelis lapus popierio, kuriuo tas svečias norėjo atsikratyti. Svečias irgi atrodė gerokai išsigandęs, stovėjo viduryje kambario paraudusiu veidu. Paklausiau jo var do ir pavardės.

— Semion Sinicyn.

— Sovietų pasiuntinybės pareigūnas?

— Taip, raštvedys, — atsakė.

Sinicyn pažvelgė į atimtus iš jo popierius, kuriuos aš laikiau, mostelėjo rankomis, lyg sakydamas, ką čia padės aiškintis. (Prisiminiau anekdotą: «jei aš pasakysiu, kad laukiu čia autobuso — visvien nepatikėsi».)

Po kratos ir apklausinėjimo paleidau jį namo. Net susvyravo vietoje ir išpūtė akis.

— Kaip? — paklausė.

— Eikite namo, — pakartočiau, o N-a išėjo pasakyti agentams Sinicyną praleisti.

Pradžioje Sinicynėje pa-

mažu, gal bijodamas, kad nepašautų jo «kesinantįs pabėgti». Tik geroką galą paėjęs ir apsidairęs, leidosi bėgti tiesiai pasiuntinybėn. Peaktą valandą ryto jis pasiuntinybės automobiliu ir su palydovu išvyko geležinkeliu Maskvon.

GENEROLAS AIŠKINASI

Tęsia savo pokalbį su generolu.

— Motina ir žmona Maskvoje, — aiškinosi generolas.

— Bet tamsta anksčiau nevykote pas ją, o atvykote pas mus, čia tarnavote ir pensiją gaunate.

— Aš visgi rusas... jau, matyti, pasiūlodamas likimui pratarė Kleščinskis.

— Tamsta revolverį turi? klausiu generolą.

— Taip, turiu du, bet aš ir leidimą turiu, — ne tik paaiškino, bet ir iš stalčiaus ištraukė leidimą.

(Bus daugiau)

LIETUVA

«NOSSA LITUANIA»
RUA JUATINDIBA, 20
SÃO PAULO, 13 S.P.
TELEF. 273-0338

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

DIREKTOR RESPONSAVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

REDATOR: JONAS KIDYKAS

Administr.: Jonas Bružikas

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr.\$ 15,00 visoje P. Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA N Cr.\$ 50 00. GARBĖS Atskiro numer. išleidimas N Cr.\$ 75,00. Paskiro Nr. Kaina Cr.\$ 30 SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr.\$ 20,00 paskutiniajame N Cr.\$ 15,00. viduriniuose puslapiuose N Cr. 10,00. Ilgalaikeiems skelbimams daroma nuolaida

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Didysis Bendruomenės Rūpestis

Lietuvių Bendruomenės vienas iš pagrindinių uždavinių yra lietuviškas švietimas. Visose didesnėse (Amerikos) kolonijose, kur įsikūrė Bendruomenės apylinkė, ten veikia ir liuanistinė mokykla, paprastai šeštadieninė, kitur net reguliari, t.y. kasdieninė. Bendruomenė per savo Švietimo Tarybą tokioms mokykloms nustato programas, rūpinasi išleisti vadovėlius, paskiria inspektorius jų darbui patikrinti. Jau padaryta gerokai pažangos...

Tarp Bendruomenės apylinkių ir jose esančių lietuviškųjų mokyklų yra glaudus ryšys. Apylinkių valdybės savoms liuanistinėms mokykloms stengiasi kuo daugiau padėti.

Taip aprašo A. Juška «Drauge» Lietuvių Bendruomenės rūpinimąsi Amerikos lietuvių mokyklomis.

Brazilijos Lietuvių Bendruomenė tokiu susirūpinimu dar negali girtis, gal todėl, kad neseniai tesukūrė ir tebesigrumia su pirmaisiais organizaciniais sunkumais. O vis dėlto ar nebūtų laikas jai tuo stipriau susirūpinti? Mūsų lietuviškosios mokyklos jau nebėra «vargu mokyklos», o yra didelio «skurdo mokyklos», — vos vos begyvuoja. Trys mokykloms statyti pastatai stovi tušti, lietuviškų mokyklų reikalams nebenaudojami. Alpinos mokykloje jau seniai lietuviškos pamokos sustojo, V. Anastacio bene prieš pusantrų metų, Mokos mokyklėlė turėjo išsikelti kitur su iškrapštytais jėzuitais, Zelinos mokyklėlė naudojasi parapijos mokyklos patalpomis. Tiek Zelinos, tiek Mokos mokyklėlėse vaikai, labai maža. Kam labiau derėtų rūpintis mokyklų reikalais, jei ne Brazilijos Krašto Lietuvių Bendruomenė? Tai yra toks reikalas, kurio jokia kita organizacija neatliks. Ar nederėtų Bendruomenės Tarybai lietuviškų mokyklų reikalą imti rimtai svarstyti jei ne dabar šaukiamame, tai tikrai kitame, ir tai gan greit šauktiname posėdyje?

Šiuo metu pagrindinis rūpestis turėtų būti dvejopas. Vienas pradėti ko stipriausią, ko plačiausią propagandą už lietuviškas mokyklas, jomis sudominti tėvus, kad jie savo vaikus siųstų. Dabar labai skaudžiai mažas nuošimtis lietuviška mokykla tesiinteresuoja. Antras: sujieškoti reikalingų mokytojų, ypač jei padidėtų mokinių skaičius. Programomis rūpintis netektų, nes yra pakankamai gerų, bereikia jas sau pritaikyti. Tą padarytų patys mokytojai. Vadovėlių būtų galima gauti iš Šiaurės Amerikos. Tik reikia mokinių ir mokytojų.

Alyvos kvapas

PETRAS PAKALNIS

1960 metais beveik visos Anglijos kolonijos Afrikoje tapo nepriklausomomis valstybėmis. Jų tarpe buvo ir Nigerija, kuri susideda iš 11 provincijų, 250 genčių ir 60 milijonų gyventojų. Gambiausioji ir darbščiausioji gentis yra ibo negrai. Priėmę anksčiau už kitus krikščionybę ir pasimokę misijonierių mokyklose, jie greitai suprato mokslo svarbą gyvenimui ir stengėsi kuo greičiausiai pasisavinti europiečių civilizaciją. Todėl nėra ko stebėtis, kad pirmasis Nigerijos prezidentas buvo ibo genties negras ir dau-

gelį svarbių valstybės vietų užėmė jo tautiečiai. Ibo negrai skverbėsi ne tik į valdžios aparatą, bet visur, ypač į pramonę ir prekybą. Kai vienas ibo negras gaudavo svarbesnę vietą, jis pakviisdavo savo gimines ar draugus, ir tokiu būdu visa Nigerija buvo persunkta ibo genties žmonėmis.

Nepaisant to fakto, kaikas iš ibo negrų atrodė, kad pirmoji Nigerijos vyriausybė, susidėjusi daugumoje iš šiaurėje gimusių negrų, yra paperkama ir sugėdusi, ir 1966 m. pradžioje jie sukėlė revoliuciją.

Tačiau naujoji vyriausybė išsilaikė tik 6 mėnesius. Aukštesnieji karininkai, nepakęsdami ibo veržlumo, nuvertė jų vyriausybę, o kiti negrai pradėjo žudyti ibo į brovėlius. Spėjama, kad tos antrosios revoliucijos metu buvo išžudyta apie 30.000 ibo genties negrų.

Pabūgę skerdynių, ibo negrai pradėjo bėgti iš visur į savo gimtąjį kraštą ir 1967 metais pasiekė Biafros provinciją nepriklausoma valstybe. Federalinė Nigerijos vyriausybė, žinoma, to atsiskyrimo pripažinti nenorėjo ir paskelbė naujai valstybei karą. Tas karas jau tęsiasi trečius metus ir yra žymus tuo, kad žmonės miršta ne tiek nuo kulų, kiek iš bado. Mat, Nigerijos valdžia, užėmusi vietinį Biafros uostą, blokuoja susisiekimą su ta provincija, kuriai trūksta maisto. Praėjusią vasarą kas savaitę iš bado mirdavo apie 6.000 negrų, ir vienas misijonierius tvirtina, kad mirusiųjų skaičius jau peržengė vieną milijoną.

Matydami tokį žiaurų karą, jau daugelis vaistybės vyrų bandė tarpininkauti tarp Nigerijos ir Biafros, bet visos pastangos nuėjo niekais, nes Biafra nori būtinai nuo Nigerijos atsiskirti, o Nigerija laiko Biafrą savo provincija. Popiežius Povilas VI prašė Anglijos ministerio pirmininko tarpininkauti, kad civiliniai Biafros gyventojai būtų aprūpinti maistu. Tačiau Nigerija nepraleidžia maisto produktų ir tvirtina, kad kartu su maistu yra gabunami ir ginklai. Šių metų gegužės mėnesio pradžioje Biafros vyriausybei beliko tik 90 kilometrų ilgumo ir 60 kilometrų platumo kraštas ir vienas mažas erodromas, kur gali nusileisti tik nedideli lėktuvai. Tą erodromą ir gretimus pastatus nuolatombombarduoja Egipto lakūnai, tarnaujantys Nigerijos aviacijoje. Bet tas erodromas pratęsė iki šiol ir Biafros nepriklausomybę, ir jos piliečių gyvybę.

Mat, Švedijos grafas Karolis Gustavas von Rosen, matydamas Biafros vargą, prikalbino tos naujos valstybės vyriausybę nusipirkti Švedijoje keletą mažų lėktuvų, pritaikyti juos karo tikslams ir supiškinėti Nigerijos aviaciją. Tuokart, pagal jį, bus galima atgabenti į Biafrą ir įtaklų, ir maisto. Biafros valdžia paklausė jo patarimo, nusamdė keletą švedų aviatorių ir suvažiavo ant žemės stovinčius Nigerijos lėktuvus. Dabar ir švedų, ir kitų kraštų aviatoriai ir gali atvežti daugiau maisto Biafros gyventojams, ir bado mirstančiųjų skaičius sumažėja dešimteriopai. Tačiau nežinia, kiek galės išsilaikyti prastai apginkluota, basa ir be uniformų Biafros kariuomenė. Ji turi tarp 40 ir 60.000 karių, o Nigerija 85.000. Nigerijai padeda Anglija, Rusija ir Egiptas, o Biafra Prancūzija. Tur būt ne

Gerai Rezultatai?

BRONIUS KRISTANAVIČIUS

Minėdamas Fidel Kastro revoliucijos dešimtmetį. Lietuvos komunistų partijos organas TIESA įdėjo trumpą straipsnį, vardu GERI REZULTATAI. Straipsnyje sakoma, kad šventės proga «Kastro suminėjo laimėjimus, pasiektus per praėjusį dešimtmetį. Ypač dideli laimėjimai, pasakė jis, švietimo, sveikatos apsaugos, socialinio aprūpinimo srityje. Didelių laimėjimų pasiekta ideologiniame darbe, didinant darbo žmonių sąmoningumą, drausmę, politiškai juos auklėjant Šitoje srityje Kuba toli pralenkė kitas Lotynų Amerikos šalis».

GIRTINA...

Tikrai, to negalima paneigti. Atvirkščiai, reikia Kastro ir kitus komunistus nuoširdžiai pagirti, kad jie labai rūpinasi jaunimo ir suaugusiųjų švietimu ir toje srityje pasiekė tikrai gerų rezultatų. Mat, jei prieš Kastro revoliuciją Kuboje buvo 18% beraščių, tai per 10 jo valdymo metų beraščių skaičius nukrito iki 3%. Dešimtmečio proga Kastro pasigyrė, kad jo vyriausybė suteikė 300.000 jaunuolių mokslo stipendijas. Tai yra tikrai didelis dalykas. Žinoma, komunistų auklėjimas yra labai vienpusiškas ir siauras; bet pats faktas, kad Kuboje taip greitai nyksta analfabetizmas, yra pripažinimo vertas.

NEGIRTINA...

Kas liečia ideologinį darbą, drausmę ir politinį žmonių auklėjimą, to negalima pagirti. Mačiau televizijoje filmą, kaip Kubos vaikams yra skiepijama JAV neapykanta, ir tuo negalėjau pasidžiaugti. O kad Kuboje yra drausmės, tuo nei kiek nesistebiu. Juk komunistų įsteigti «comites para la defensa de la revolucion» yra ne kas kita, kaip šnipų būriai, kurie seka 8 milijonų Kubos gyventojų elgesį.

Kad Kuboje ne viskas yra tvarkoje, tą pripažįsta ir Kastro. «Mes išėjome», taip kalbėjo Kastro revoliucijos proga, «pradinę revoliucijos mokyklą, bet dar nebaigėme jos universiteto kurso». Kodėl ne? «Revoliucija», taip pareiškė Kastro toje pačioje

be pagrindo tvirtinama, kad ir vieniems, ir kitiems kvepia turungi Nigerijos ir Biafros alyvos šaltiniai, iš kurių galima gauti kasmet apie 500 milijonų dolerių pelno. Be to, atrodo, kad Rusija, pradusi savo bazę artimoje Ghanos valstybėje, nori visokiomis priemonėmis įsitvirtinti Nigerijoje. Tuo tarpu jos įtaką atsveria JAV ir Anglija. Nigerijos - Biafros karas, susitekęs apie alyvos šaltinius, tęsiasi toliau.

kalboje, «turi remtis tvirtu ekonominiu pagrindu, ir kaip tik šioje sferoje mūsų liaudžiai buvo iškilę ir tebėra iškilę didžiausi sunkumai». Kiti žodžiais sakant. Kuboje ideologinio darbo ir drausmės yra daug, o duonos mažai. Iš tiesų, vienas JAV žurnalistas, kuris jubiliejaus proga buvo nuvykęs į Havaną, rašo kad beveik visi produktai yra gaunami tik su kortelėmis. Žmonės turi liesas maisto, drabužių, avalinės ir pan. korteles ir eilių eilėmis stovi prie apytuščių krautuvių. Šelpdami revoliucijos alintą Kubą, rusai išleidžia kasdien po 1 milijoną dolerių. Jei ne toji rusų pagalba, Kuba būtų senai subankrutavusi Taigi, Kastro išsilaiko ne savo jėgom, bet Rusijos išmalda.

SUSMUKUSI PRAMONĖ

Faėmės valdžią į savo rankas, Kastro norėjo išvystyti Kuboje pramonę, bet kai iš to niekas neišėjo, jis metėsi į žemės ūkį. Dabar studentai, valdininkai, miestiečiai ir kiti yra verčiami sodinti cukrines nendres ir didinti cukraus gamybą. Revoliucijos dešimtmečio proga Kastro paskelbė, kad ateinančiais metais Kuba pagamins 10 milijonų tonų cukraus. Praėjusiais metais Kuboje cukraus pagaminta tik pusė to kiekio.

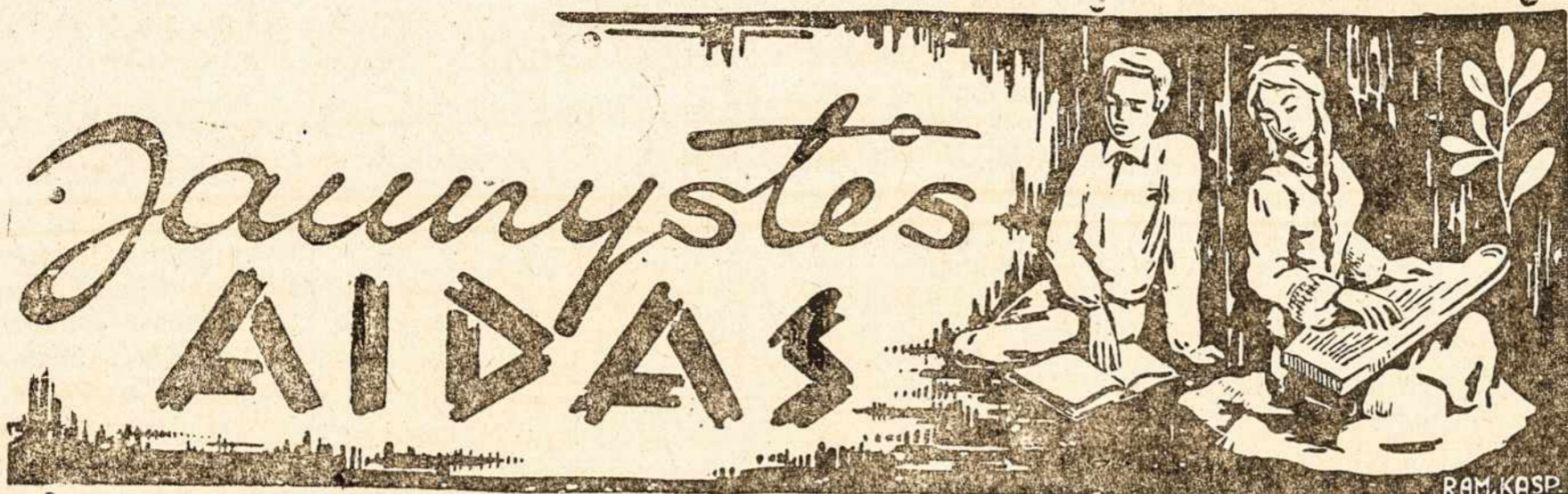
BĖGA, BĖGA...

Nepatenkintiems jo režimu, Kastro leidžia dabar išvykti į užsienį. Tuo leidimu jau pasinaudojo apie pusė milijono kubiečių, iš kurių 300.000 apsigyveno JAV. Apie 700.000 Kubos piliečių laukia emigracijos. Mat, Kastro ir JAV susitarimu, iš Kubos į JAV gali skristi kasdien tik du lėktuvai, kurie kas savaitę atveža maždaug 200 emigrantų. Todėl kai kuriems užsiregistravusiems emigruoti reikės palaukti bent porą metų.

Tų žmonių, kurie nori emigruoti į užsienį, surašomas visas turas ir užšaldoma banke sąskaita. Jie praranda automatiškai darbą ir, jei nėra 50 metų amžiaus, privalo registruotis darbo stovyklose. Tose stovyklose maistas, žinoma, yra prastesnis, o darbo kasdien iki 14 valandų. Kai kas stovyklose taip palūžta fiziniškai ir dvasiškai, kad pasiima savo prašymą emigruoti. Kas išveria ir emigruoja, tas praranda visą savo nuosavybę. Tačiau norinčių emigruoti yra daug.

Kubos revoliucija šiek tiek pagerino smulkių ūkininkų padėtį nors metinis pajamų vidurkis gerokai nukrito. Kitados linksmas ir jėukus Havanos miestas pasidarė dabar niūrus ir skurdus, nors patys Kubos gyventojai Havaną vadina parazitais. Jei

(pabaiga 5 pusl)

MŪSU JĖGOS, MŪSU ŽINIOS, LAISVAI LIETUVAI TĒVYNEI

Jaunimas apleidžia kaimą

JAUNUOLIAI IŠ KAIMO TRAUKIA Į MIESTUS

JURGIS VĒTRA

Lietuvoje vykė nepertraukiamas gyventojų judėjimas. Dalis kaimo gyventojų pasitraukė į miestus pokario metais, kai buvo vykdoma žemės ūkio kolektyvizacija ir krašte virė aštri kovė. 1959 m. padėtis nusistovėjo. Kaime liko 1.7 mil. gyventojų. Nuo 1963 m. ne tik priauglio žymi dalis, bet ir suaugusių kai kurios šeimos vėl ėmė judėti į miestus.

Šis apibendrinimas nėra visai tikslus, nes dalis jaunimo, baigusio specialiuosius ar aukštesnius mokslus, įsidarbino vadovais žemės ūkyje.

Jaunimas ir toliau traukė į miestus. Ir tėvų paskatos turi į juos įtakos geriau išsimokslinti inžinierium, gydytoju, negu skursti kolektyviniame žemės ūkyje. Tik mažesnė jaunimo dalis linkusi pakelti dabartinį suokmetį kaime.

JAUNUOLIŲ BLAŠKYMAS

Radviliškio komjaunimo sekretorius Vladas Būtėnas, mitrus žaliukas galvoti ir plunksnai valdyti atvirai aptaria kaimiečio nedalią (Valstiečių la kraštis, 1968, Nr. 4):

«Senesnieji ne be reikalo susiėmę už žilių galvų — kas po metų kitų sės už naujų traktorių, kombainų, ateis prie pirmaveršių bandos, kas pakeis juos, nuo senų laikų žemėn prakaitą liejusius.

Ne per seniausiai sutikau kolūkinio gyvenimo veteraną «Naujosios sodybos» kolūkio pirmininką P. Vaškeli. Jis tuoj su bėda:

— Padėk, sekretoriau. Pritrūkom traktorininkų, iš armijos grįžusius vyrus nukreipk — 200 rublių per mėnesį mokėsim...

Tvirtai neprižadėju P. Vaškeliui. Negaliu prižadėti ir kitiems. Nukreipimais iš rajono mažą ką padarysime. Juk sugražinti jaunuoli į ūkį — ne veršį į aptvarą įvaryti. Jaunimo vykimo iš kaimo priežastys slypi kur kas giliau, ir apie jas galvoti reikia pačiuose ūkiuose. Jos čia kaime.

KAIMO NEDALIA

Komjaunimo sekretorius ryškiai pavaizduoja jaunimo nedalią kaime — darbas sunkus, o pažangos nepadarysi, neišsiklinsi:

«Į klausimus, ką veiks baigę mokyklas, tik 7 Šeduvos, Baisogalos, Grinkiškio, Šiaulėnų mokyklų vienuoliktokai pareiškė norį dirbti žemės ūkyje. Būdinga, kad kai kurie mokiniai tėvų įtikinti, jog likti kaime jiems neverta. O juk visos šios mokyklos yra ne kur kitur, bet kaime, ir kolūkių, tarybinių ūkių laukai pro jų langą matyti.

Panašius ketinimus pareiškė aštuonmečių mokyklų išleistuvininkai.

Daugiau kaip pusė vienuoliktokų dirbti žemės ūkyje nenori dėl nepatenkinamo darbų organizavimo kaime (kai kur dar nėra išėginių dienų, neretai darbo diena trunka 10-12 valandų), dėl per mažos mechanizacijos, dėl per menkos kvalifikacijos kėlimo perspektyvos. Kita dalis pareiškė: kaime nuobodu, kultūrinis-masinis darbas senolių laikais atsiduoda...

Darbo sąlygos žemės ūkyje vis dėlto dar

EILĖS MARIJAI IŠ LIETUVOS

Skaitytos gegužinėse pamaldose

MOTINOS DIENA

NAŠLAITĖS ŽODIS

Aš esu, Marija, žemė be motulės —
Niekas nepaglosto kančioje galvos.
Ak, kodėl motulė kapinyne guli?
Ašarėlėms riedant, kas mane paguos?

Kas ramins našlaitės mažą, liūdną širdį,
Jei nėra motulės mylinčių akių?
Kas švelniausiom rankom sielą man
sušildys,
Kai prie šalto kapo apleista verkiu?

Ar girdi, Marija, mano gilią raudą?
Aš Tavęs šaukiuosi geliančia širdim:
Kaip gėlė be saulės, be motulės augu —
Tu, mane, Marija, vargstančią atmink!

Suklupau, Marija, aš prie Tavo kojų, —
O išgirski maldą iš jaunos širdies!
Tu nuo šiol man būki Motina antroji —
Tu į dangų kelią man tamsoj nušvieski!

nėra lengvos ir daugeliu atvejų blogesnės negu pramonėje. Ten atplūšai 8 valandas ir ilsėkis kaip patinka. O ir pats darbo procesas kaime sunkesnis. Ypač gyvulininkystėje. Juk melžėjoms dažniausiai pačioms tenka pašerti, valyti karves ir melžti. Tiesa, fermos vis labiau mechanizuojamos, bet mechanizacijos tempai per daug lėti ir dar gerokai atsilieka nuo produkcijos didėjimo. Štai mūsų rajone dar tik 43% visų karvių melžiamos mechanizuotai.

KOLŪKIAI NEGLOBOJA JAUNIMO

Komjaunimo sekretorius teisingai kaltindamas kolūkius apkerpėjimu ir nesirūpinimu jaunimo išmokslinkimu žemės ūkyje dirbti:

«Netolimoje ateityje mūsų šalyje bus įgyvendintas privalomas vidurinis mokslas. Vadina-si, jau dabar reikia galvoti, kaip pritaikyti išau-gusį jaunimo išsilavinimą tokiose specialybėse, kaip melžėja, kiaulininkė ir pan.

O ir patys ūkiai jaunųjų specialistų ruošimu beveik nesirūpina. Atseit, valstybė paruoš ir atsiųs. Ar ne keista, kad net mūsų ekonomiškai stipriame rajone iš pusių teatsirado tik 3 ūkiai, kurie žemės ūkio mokslų semtis pasiuntė jaunuolius su stipendijomis. O jaunimas nori mokytis, nori tobulėti. Šį siekimą tinkamai išnaudojus, galima duoti didesnę naudą ir mūsų kaimui.

Kaip ten bebūtų, dalis kaimo jaunuomenės patraukia į miestą. Vilioja šaligatviai ir asfaltas, naujas kino-filmas ir teatro veikalas, vilioja reklamos, skelbiančios priėmimą į tokias mokyklas, kurias baigęs, negrįši į kaimą. O laikraščiai ir informacijų lentos tiesiog mirga pranešimais apie laisvas vietas fabrikuose, statybose, įmonėse. Ir niekas nepasakys, kad jose negarbinga bet koks žmonėms reikalingas darbas ne-

ša visuomenei nauda. Ir vien dėl to dar ne vienas ir ne du jaunuoliai paliks gimtąjį kolūkį ir tarybinį ūkį — juk pramonės objektų statybos tempai ir sekantį peakmetį kils.

Šis svarbus klausimas dar nesulaukė apgalvoto sprendimo. Kolektyviniai ūkiai jaunimui nepatrauklūs.

Gimiau Amerikoje, bet

Lietuvą branginu

JURGIS JANUŠAITIS

Lietuvą pažįstu iš pasakojimų ir pačių lietuvių, gimusių ir augusių Lietuvoje. Didžiuojuosi ir aš, kad esu lietuvis, nors Lietuvos nemačiau.

Lietuvą pamilau ir iš savo tėvėlių pasakojimo ir dabar man džiugu buvoti lietuvių draugystėje, su jais dirbti ir lietuviškiems reikalams visokeriopai padėti... — kalbėjo Amerikos lietuvis Frank Zogas, Midland Taupymo ir skolinimo bendrovės prezidentas, įteikdamas Lietuvių Foto Archyvo lėšų telkimo komiteto pirmininkui, taip pat ir čia Amerikoje gimusiam lietuvių veikėjui John Evansui, 300 dolerių čekį.

Paprasti, kuklūs, bet prasmingi Frank Zogo žodžiai liudija, kad ir svetimoje aplinkoje, svetimoje žemėje iš lietuvių kamieno gali išaugti puikus Lietuvos sūnus, kuriam gimtojo krašto problemos įauga širdin.

Frank Zogas maloni asmenybė, Midland taupymo skolinimo bendrovėje einąs atsakingas banko prezidento pareigas. Jį dažnai sutinkame ir lietuvių parengimuose. Gimęs Vandergrift, Pennsylvania. Baigęs US Merchant Marine Academy Kings Point, NY, inžineriją, Duquesne universitete, Pittsburgh, Pa., bakalauro laipsniu prekybos administracija, Georgetown universitete Washington D. C. teisės mokslus ir įgijęs teisės daktarą.

1944-1946 metais atliko karinę prievolę armijoje, Pacificke, kaip inžinerijos karininkas.

Jam ne svetima ir visuomeninė veikla. Jį sutinkame American Bar Ass., Lietuvių Prekybos rūmuose ir Amerikos legiono Don Varnas poste.

Nuo 1952 m. dirbo Illinois Supreme teisme. Įgijęs teisinėje srityje praktikos pradėjo dirbti Midland taupymo skolinimo bendrovėje kaip advokatas, o 1957 m. jis jau išrenkamas direktorium. Dešimtmečiui praslinkus jis išrenkamas prezidentu ir šias pareigas eina ir dabar. Vedęs, jo maloni žmonelė Catherine gražiai augina keturius vaikučius.

Jis gražiai tvarko banko reikalus ir šio banko patarnavimu naudojasi nemaža ir lietuvių.

Ir kai po oficialių klausimų sugrįžome vėl į lietuviškų laukų plotus, Frank Zogas labai domėjosi Lietuvių Foto archyvo sumanymu įamžinti mūsų iškiliuosius lietuvius visuomenininkus, kultūrininkus, menininkus, politikus, verslininkus. Jis šį sumanymą nuoširdžiai parėmė stambia pinigine auka ir pažadėjo ateityje dar daugiau padėti.

— Tikrai būtų brangu, kad mūsų kultūriniam gyvenime ir po daugelio metų, bent filmuose, sutiktume tuos žmones, kurie lietuviams ir Lietuvai pašventė savo gyvenimą. Už tai dabar dirbkite, kad tos pėdos nebūtų laiko užneštos — kalbėjo mielas Frank Zogas, su viltimi vildamasis, kad pradėtas įamžinimo darbas ras pritarimą ir plačioje lietuvių visuomenėje.

Garbė Frank Zogui ir padėka, kaip jaunam Amerikos lietuviui, kurs su tokia meile ateina padėti lietuviškam reikalui.

Šviesūs, išmintingi žmonės nesigaili duoti savo kilmės tautai, ir ją myli, ją rūpinasi.

(pabaiga iš 3 pusl.)

Kastro sukrapšto šiek tiek skanesnį karsnelį, jis jį atiduo da sostinės gyventojams.

Fidel Kastro, žinoma, pasilikis istorinė asmenybė, nors jo revoliucijos ugnis nei šildo, nei šviečia. Jo nuopelnas yra tas, kad jis vaizdžiai iškelė Pietų Amerikoje socialinį klausimą, į kurį pats neturi atsakymo. Jo ekonominė sistema daro nykų vaizdą, o ideologija išsilaiko tik ginklų ir šnipų pagalba. Tačiau jis įvarė Pietų Amerikos kapitalistams daug baimės,

IVAIRUMAI

TAI LĒKTUVĒLIS!

Amerikos UNIVERSAL AIRLINES CO., paprašė orinio susisiekinimo komisijos leisti kitais metais vežioti ištisus šeimas ir jų automobilius skersai išilgai viso krašto už keturis šimtus dolerių.

Bendrovė nori nusipirkti tuo tarpu 5 milijoniskus lėktuvus, kokius kariuomenė vartoja savo reikmenims skraidinti. Žada juos taip perdurti, kad kiekvienas galės paimti 46 automobilius pirmame aukšte, o antrajame skris keleiviai, Nuskrudę kur nori, išsiims savo automobilį ir važiuos toliau.

AR TAPS AMERIKA JUODA?

Sakoma, jog Šiaurės Amerikos negrai paims visą kraštą į savo rankas, jei baltieji neapsižiūrės. Juk 1968 metais kiekvienam juodųjų tūkstančiui žmonių gimė beveik 26 vaikai, o tūkstančiui baltųjų tik 16. Nuo 1930 metų iki 1950 juodųjų gimimai padidėjo 21 procentu, o baltųjų tik 12 procentų. Jei baltieji amerikiečiai šitaip ir toliau nesirūpins savo prieaugliu, tai, žinoma, ateitų laikas, kad juodųjų būtų daugiau negu baltųjų, ir jie galėtų paimti visą kraštą savo valdžion.

IŠSPRŪGDINTI AUDRAS?

Washingtono Katalikų Universiteto profesoriai ši mėnesį žada pradėti susprogdinti uraganų sukurius, kurie kasmet nusiaubia Amerikos pietinę ir vidurinę sritis. Atlikdami bandymus laboratorijoje jie į savo pačių padirbtą uragano sukurių įleidžia balionėlius su tam tikromis dujomis ir išsprogdina. Sprogdamas balionėlis sudrasko uraganą ir jį sunaikina. Mokslininkai tikisi, jog paleisdami didelius balionus į uraganų centrus galės juos iš vidaus sunaikinti ir apsaugoti kraštą nuo didelių nuostolių.

BRAZILIJOS MOTERYS. Rio

de Janeiro. Seimų gerovės draugija praneša, jog Pietų Amerikos moterys vis labiau stengiasi sumažinti vaikų gimimus savo šeimose, ne kiek nesiskaitydamos su priemonėmis. Brazilijoje kasdien paša linama apie 4 tūkstančiai dar negimusių kūdikių. Per metus tai sudaro apie pusantro milijono vaikžudysčių. t. y. trys kūdikiai gimsta gyvi, ketvirtas nužudomas.

Ar tie nieku nekalti nužudyti kūdikiai nešaukia daugaus keršto savo motinoms ir abortus atliekantiems daktarams?

PRIĖS CIGARETES

Didelė radijo kompanija Š. Amerikoje, vadinama WESTINGHOUSE BROADCASTING nebeprims skelbimų cigaretėms, kai tik pasibaigs dabartiniai kontraktai su cigarečių fabrikantais. Taip jau pasielgė trys kitos radijų stotys. Tyrinėjimais taip aiškiai įrodė, kad cigarečių rūkymas sukėlia vėžio ligą, ir pridaro kitų žalingų kad jų skelbimai bei raginimai pirkti bei rūkyti kaip nuodai kenkia žmonėms ir todėl sąžininga organizacija negali jų platinti. Reikia nepamiršti, kad cigarečių skelbėjai savo skelbimus labai gerai apmoka ir dėlto radijai turės didelių nuostolių.

PAUKŠČIAI BIJO RADARŲ?

Kasmet milijoninius nuostolius lėktuvų bendrovėms pridaro paukščiai, patekę į sprausminių lėktuvų oro siurbiančias turbinas. Įvairiausi ban-

dymai nieko nepadėjo paukščiams iš erodromų ir iš jau skrendančio lėktuvo kelio nubaidyti. Paskutiniu metu Kandoje patirta, kad paukščiai jaučia ir nemėgsta radaro bangų. Vos tik jas pajunta, tuojau bando jų išvengti, ar tai kildami aukščiau, ar nusileisdami žemiau. Rengiamasi višiemis sprausminiams lėktuvams įtaisyti radarus paukščiams baidyti.

CIGAREČIŲ FABRIKANTAI NERIASI IŠ KAILIO išrasti tokį tabaką, kuriam gydytojai negaiėtų nieko prikišti, kurs nebesukeltų vėžio. Dabar jie bando tabaką džiovinti sušaldydami. Šaldomas tabakas, girdi, nebesitraukia. Todėl į cigaretę eisią mažiau tabako, būsią mažiau jo kenksmingų atmatų ir būsiančios sveikesnės rūkytojams.

LANKSTŲ STIKLAI. Esą jau išrasti akinams lankstūs plonyčiai stiklai. Jų nedės į rėmus, o tiesiai į akį. Pakišti po akies voku tie stikleliai taip prisiglausią prie akies obuolio su visais jo išlinkimais, kad būsią labai patogūs nešioti, niekieno nepastebimi ir tik retais atvejais tegalėsia iškristi.

«MŪSŲ LIETUVOS» RE-DAKCIJAI IR ADMINISTRACIJAI, TAIP PAT IR SĂO PAULO LIETUVIAMS JĖZUITAMS GALITE SIŪSTI LAIŠKUS ŠIUO ADRESU
CAIXA POSTAL 4421,
S. PAULO, BRASIL.

IŠIDĖMĖTINŲ ADRESAI LIETUVOS ATSTOVYBĖS URUGUAY, MONTEVIDEO:

p. Anatol. Grišonas, Ciudad de Paris 5836, Tel. 50-2180. Veikia kasdien prieš piet.

LIETUVIŲ BAŽNYČIA VILA ZELINA: Rua Inacio ir Av Zelina, Mons. Pio Ragažinskas, Tel. 63-5975.

Šv. Juozapo Vyrų Brolijos Pirmininkas p. Juozas Matelionis, Rua Iatai, 150 — Casa Verde, Tel. 266-0346.

TĖVAI JĖZUITAI: Rua Juatindiba, 20 Parque da Mooka — Tel. 273 0338

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS S. PAULY:

MOOCA, Rua Juatindiba, 20 šeštadieniais 14 val.

LIETUVIAMS PAMALDOS LAIKOMOS

V. Zelina parapijoje kasdieną ir kiekvieną sekmadienį kaip iki šiol.

Šv. Kazimiero parapijoje: Parque da Mooka Rua Juatindiba, 20.

Sekmadieniais ir šventadieniais 8, 10 ir 17,00 val. Darbdienomis 7 ir 7,30 val., arba atskirai susitarus dėl laiko, kai turimos metinės ar 7 d mišios;

Išpažintys čia klausomos kasdieną prieš mišias,

Pirmą mėnesio sekmadienį Parque das Nações 10 val. V. Carolina 15 val., Casa Verde, 17,15 val.

Antrą:

Jaçana klierikų kopl. 8,30 val. Bom Retire, 10 val. Itinga 16,30 val.

Trečią:

Agua Rasa 8,30 val., Moinho Velho 11,30 val., Lapa 16,30 val.,

Paskutinį:

Vila Anastacio 8,30 val., Vila Bonilha 11,15 val. V. Prudente 18 val.

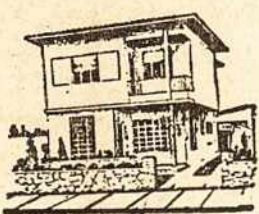
RIO DE JANEIRO

Lietuvių radio valandėlė «A voz da Lituania» yra transliuojama KETVIRTADIENIAI 18 val. 40 min.

SKAITYKITE IR PLATINKITE VIENINTELI PIETŲ AMERIKOS SAVAITRAŠTĮ «MŪSŲ LIETUVA».

Incorporações — Condomínios — Loteamentos —
Administração — Compra e Venda de Imóveis.

Administradora e Imobiliaria Bernardes Ltda.
sócio responsável Gil Prestes Bernardes
Praça Antonio Prado, 33, — 4º andar Conjunto 401
Telefone 33-1443 — São Paulo

Stasys Lapienis

naujose patalpose parduoda įvairias
statybos medžiagas bei visokius
namų reikmenis.

Naujasis adresas:

DEPOSITO PARATODOS

Avenida Sapopemba, 5761, V. Guarani

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Rezidencija:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

. 15 de Novembro, 244
4.º - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

JONAS JAKUTIS

RUA COSTA BARROS, 352

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

PIGI IR ĖERA KOKYBĖ!

Česlovas Jakiunas

Parduoda ilgam išsimokėjimui raštinėms, krautuvėms ir kitiems tikslams rašomas, skaičiavimo, kasos registravimo mašinas (registradoras), su fabriko garantija vieniems metams.
Raštinė: Rua Newton Prado, 686, Tel. 52-2289, S. Paulo
Tautiečiams didelė nuolaida.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRON vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui / teikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina.

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

EMMAOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra labai žinomas gėrimas. Kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, sitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 643
Telefones: 220-1748, 220-1751 e 220-1752

Caixa Postal 3967

SÃO PAULO

MŪSŲ Lietuva

UA JUATINDIBĀ, 20 — P. DA MOÓCA — SÃO PAULO, 13

TARYBOS POSĖDIS

Liepos 12 dieną, šeštadienį, 19 val yra šaukiamas Ben druomenės Tarybos posėdis Tėvų Jėzuitų namuose, rua Juatindiba, 20, Parque da Moóca.

Kun. J. Šeškevičius

Prezidiumo pirmininkas

Moóca

Joninės ir Petrinės praėjusį sekmadienį praėjo jaukioje nuotaikoje. Tėvų Jėzuitų nedidelė koplyčia buvo pilna per vakarines mišias. Jas aukojo šv. Kazimiero parapijos klebonas Tėvas Jonas Bružikas. Po mišių apatinėje saliuokėje laukė stalai apkrauti valgiais ir gėrimais. Tai visos eilės Ponių dovanos Jonams ir Petrams pagerbti.

Kiemelyje sukurtas joninių jauzelis. Čia Tėvas Petras Daugintis papasakojo joninių papročius Lietuvoje, o paskui dalyvavusieji traukė dainą po dainos, tai vyrai, tai mergaitės tai visi drauge. Skiretydamies namo, parapijiečiai pageidavo dažnesnių tokių progų pabuvoti linksmai drauge.

ŠI ŠEŠTADIENI 19 valandą visi «Aušros» choro nariai būtinai atvykite repeticijon. Reikia gerai pasiruošti koncertui brazilams šio mėnesio gale. Tat visi susirinkime!

Pirmininkas

PRADEDA IŠSIJUDINTI

Teko patirti, kad jau atsira do geraširdžių tautiečių pagilusių savo paramą miela jai panelei Leokadijai Aleknavičiutei. Kas po 10, kas po 20, kas ir daugiau žada remti jos studijas Portugalijoje.

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo

Medico da Cruzada Pro Infancia

Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo

Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras

Partos — Operações

Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas

Consultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576

Moóca, Fone 92-3991

Bet pasižadėjusių toli gražu dar nepakanka. Tat prašome ir JUS prisidėti kiek kas išgalite. Kad ir mažiausia auka tam reikalui bus dėkingai priimama. Aukų rinkėjai turi kvitų knygeles. B. kvitų aukų niekam neduokite.

UŽSIMOKĖJO UŽ ML

Stasys Kubiliūnas 15 ncr.
Emilija Rimkus 10 ncr.

V. Zelina

PARAPIJOS KOMITETO VISUOTINIS SUSIRINKIMAS

bus ši šeštadienį, liepos 4 d., 20 val. 30 min. JAUNIMO NAMUOSE, rua Rio do Peixe, 4. Bus renkama nauja Komiteto valdyba. Visi komiteto nariai kviečiami būtinai dalyvauti.

Parapijos Komiteto
Valdyba

SUSIRINKIMAS

Šv. Juozapo Vyrų Brolijos susirinkimas bus ši sekmadienį, liepos mėn. 6 dieną, tuoj sumos Jaunimo Namuose.

Narių dalyvavimas būtinas.

IŠVYKO KLEBONAS

Parapijos klebonas prel. P. Ragažinskas išvyko provincijon pailsėti. Grįš apie ateinančią penktadienį, liepos 11 dieną.

SV. MIŠIOS

4 d. liepos 7 val. šv. Mišios, su Jėzaus Širdies lietuviškoms Mišioms ir palaiminimu.

5 d. liepos 7 val. už Oną

DĖKOJU gerb. Šv. Kazimiero parapijos klebonui Tėvui Jonui Bružikui už atnašautą šv. Mišių auką mano namuose šeštadienio vakarą, birželio 28, už jautrų pamokslėlį, o «Aušros» chorui už malonų apsilankymą, už pagiedojimą ir dainas. Dievas Jus telaimina!

Jonas Bajorinas

«Aušros» choro pirmininkas

Sakalauskiene ir Gertrudą Matelienę su egzėkvijomis

8 val. už Mykolą Alaburdą, 7-tos dienos Mišios su egzėkvijomis.

8 val. 30 min. už Mariją Keilius, metinės Mišios su egzėkvijomis.

7 d. liepos 19 val. už Joną Kimkevičių, metinės Mišios su egzėkvijomis.

Liet. Kat Šv. Juozapo Vyrų Brolijos

VEIKLOS KALENDORIUS.

Rugpiūčio 9 d. Tradicinis Spaudos Balius — «Mūsų Lietuvos» bičiulių sueiga.

Spalių 19 d. piknikas į Jurubatuba.

Lapkričio 16 d. Piknikas į Praia Grande, Santos.

DĖMESIO! DĖMESIO!

Naujas visiems lietuviams žinotinas adresai! Vieniatėlės Brazilijoje asmeninės Šv. Kazimiero parapijos, Tėvų Jėzuitų, laikraščio «Mūsų Lietuva» ir lituanistinės mokyklos adresai dabar yra toks:

RUA JUATINDIBA, 20

Parque da Moóca.

Telefonas lieka tas pats: 273-0338. Laiškus siųsti geriau per Caixa Postal 4421, S. Paulo

ML PRIE PAŠTO

«Mūsų Lietuvos» paskirų numerių galima vis gauti nusipirkti kioske, įeinant į Centralinį Paštą kairėje pusėje.

IVAIRENYBĖS

AR GALI SIAIS LAIKAIS

VYRAS MUSTI ŽMONĄ

Kaip galima iš viso klausti tokį klausimą šiais moderniais laikais? Ir klausia S. Amerikiečiai! Ten vedusių išsiskyrimai yra tokie dažni, kad mažai kas jais besidomi. Bet kino aktorių Dyan Cannon ir Gary Grant ištuoka labai susidomėjo. Kodėl?

Ponia Grant paskelbė visam pasauliui, kad jos vyras

ją mušė. Ano gi advokatas gynė savo klientą, kad anas mušė savo žmoną dėl «nuosakių ir tinkamų priežasčių».

Kokios gi tos priežastys yra?

JAV advokatai aiškina, kad kiekviena valstybė numato įšmintingų ir tinkamų priežasčių žmonos mušimui, bet ir yra bendrų pavyzdžių, priimtinių visose 50 valstybėse.

Stai tie pavyzdžiai.

Pirmiausia turite įrodyti provokaciją be jokio abejonės šešėlio. Pvz., jei žmona pertrukia vyro kalbą, pasakojant jam anekdotą mišrioje kompanijoje, tada vyras turi teisę ją mušti.

Ar burbuliavimas, kaip me dinis piūklas, pakankama mušimui priežastis?

«Ne visai, bet jei ji kartoją tą patį, galima uždrožti».

O nuolatiniu jos vėlavimosi atveju.

«Tai jau chroniškas vėlavimasis. Vėlavimasis buvo iškel tas Conrad šeimos skyrybose 1954 m. Ponia Conrad visados vėlavo, kur tik su vyru išeidavo Taip vyras vieną vakarą ir prikūlė ją. Ponia iškėlė bylą už žiaurumą, bet bylą pralaimėjo. Ir tai dėl to, kad ji pavėlavo į teismo salę savo pačios byloje».

Rimčiausia priežastimi daugely valstybių laikoma pakankama priežastimi mušti žmoną, kai vyras mėgina užmigti, o žmona dar nori kalbėtis.

Advokatas pradėjo: «kai svarstomas žmonos mušimo klausimas, reikia atminti trejetą dalykų: vienas yra motyvas, antras — intencija ir trečias — noras».

Ar yra legalios priežastys žmonos mušimui?

Advokato atsakymas buvo toks: «Viena priežasčių gali būti tada, kai neperduodamas telefoninis pranešimas. Jei žmona draugei atidengia šeimos paslaptį — kita priežastis. Rimčiausia gi, kurios joks teisėjas neatmes, jei žmaņa pamiršta... pripilti benzino au tomobilin».

BEDIEVYBĖ KAUNO KUNIGŲ SEMINARIJOJE

Iš Lietuvos vienas kunigas pranešė: «Valdžia privertė ku

ATSKIRO NUMERIO

KAINA 0,30

nigų seminarijoje mokyti klierikus bedievybės — dēstyti ateizmo pamokas. Atrodo, kad klierikai išbėgios, arba juos atsiims iš seminarijos vyskupų valdytojai, nebeduos paramos».

Kokia tai klaiki naujiena! Kauno Kunigų seminarijon kiekviena vyskupija gali atsiųsti tik po tris klierikus. Klierikai privalo turėti kompartijos leidimą teologijai studijuoti. Be tokio leidimo seminarijon priimti nevalia. Reiškia, jog kandidatai turi būti tinkami ne vien Bažnyčiai, bet ir komunistų partijai. Ir vis dėlto iki šiol iš seminarijos išeidavo labai gerų jaunų kunigų. Tas, matyt, rėzė bedieviškiems komunistams akį ir širdį. Dabar partija sugalvojo reikalauti, kad seminarijose mokyti klierikus bedievybės. Matyt partija nori, ne tik kad kunigų Lietuvoje mažai beliktų, bet kad jie išsakyklų imtų skelbti bedievybę.

Kaip senovės Romoje, taip ir komunistų pavergtoje Lietuvoje religija nemirs, bet pasielėps požemiuose.

Juk pačioje Rusijoje yra dvi stačiatikių bažnyčios. Viena yra legali, arba kom. valdžios pripažįstama. Jai vadovauja Maskvos Patriarkas. Antroji bažnyčia yra pagrindžio cerkvė, kuriai priklauso daugiau tikinčiųjų negu anai valdžios pripažintajai. Galimas dalykas, jog ir Lietuvoje atsiras, (o gal jau ir atsirado) slaptoji pagrindžio bažnyčia, kuri tvarkysis taip, kaip tvarkėsi pirmųjų laikų krikščionys.

Paprastai yra taip, kad juo labiau žmogus spaudžiamas, juo labiau jis priešinasi savo spaudėjui. Iš gero šaltinio patyrėme, jog Lietuvoje net bedieviškųjų mokyklų išaužintas jaunimas nekėčia rusų, vengia jų kalbos ir dainų, o ne retas eina ir bažnyčion dar labiau užsispyręs vien dėlto, kad jaunimui tai draudžiama.

GJM. «LAIKAS»

KUKIĄ KIAULĘ SKERSTI?

Kuri kiaulė ar kūrė jautis yra liesesnis ir todėl tinkamesnis skersti, dabar nustato ma trumputėmis garso bange lėmis. Paleidžiamos per gyvuli taip vadinamos ultratrumpo garso bangelės. Jos atsimuša į raumenis ir grįžta atgal aparatan, ir čia pasirodo tartum kokios mažos visokio didumo pūslės. Nuo riebalų atšokančios pūslės esančios kitokios negu nuo liesųjų gyvulio raumenų. Aparatas išrastas Dr. Jokūbo R. Stoufferio, Cornell'Universiteto profesoriaus Jungtinėse Amerikos Valstijose.

ADVOKATĖ IRENA GRITĖNAS — SPINA

praneša tautiečiams, kad daro inventarus, iškraustymus, skyrybas, nejudomo turto administravimą,

Priima klientus savo raštinėje, esančioje Largo Sete de Setembro, 52, 6.º andar, sala 607 (priešais Forum) nuo 16 iki 18 valandos.